

Algemene Beschouwingen CDA Begroting 2022-2025

Voorzitter,

Mijn eerste gedachte toen ik vanavond hier binnen liep was: wat doe je het uitgenodigde publiek vandaag aan. Nu 6 monologen van 6 fracties zonder enige discussie. Die komt pas donderdag.

Voor ons begrotingsbetoon willen wij allereerst complimenten uitdelen aan de ambtelijke organisatie én het college. Zij hebben de vertaling gedaan van de VJN naar de begroting die nu op tafel ligt.

Zoals al jaren gebruikelijk, komt het college in de voorjaarsnota met een overzicht van investeringen en uitgaven, handig ingedeeld in A, B en C. De realiteit is daarom ook dat A bijna altijd wordt uitgevoerd, B als het kan, en C zelden. In financieel barre tijden kwamen we niet verder dan A, en zelfs daarin werd bezuinigd. Zo is het woord "groene klapper" binnen deze gemeente een bekend fenomeen, naar de groene ordner waarin zeer uitgebreid de toenmalige VJN werd beschreven met bezuinigingsvoorstellen, stuk voor stuk onprettige keuzes die de Raad toen moest maken. Daarop komen we later nog terug.

Bij de voorbereiding van de VJN hebben wij als fractie daarom serieus werk gemaakt van de bestudering van de VJN en de daarin voorgestelde A/B/C exploitatie uitgaven en investeringen. Achteraf bleek dat we daarin de enige waren, die de financiële planning en control cyclus serieus namen. Ook hebben we na de VJN behandeling nog nagevraagd of wij het verkeerd hadden gezien, er werd toch gevraagd om keuzes te maken. Ons werd verzekerd dat wij het bij het juiste eind hadden. Maar daar koop je niets voor.

De coalitiepartijen, vol van "ambitie" op allerlei terreinen, gingen voor alles. Er werden geen keuzes gemaakt.

Op aandringen van onze fractie wat van het buffet aan investeringen de coalitie wilde uitvoeren kregen we als antwoord "All you can Eat". Dat roept kwalificaties op die we beter niet in een raadsvergadering kunnen uiten.

Nu zijn we erg in de verleiding om het betoon van de VJN woord voor woord te herhalen. We zullen volstaan met een samenvatting.

Met de Slogan

Eerst het Hart en het Water, de rest komt later

Trapt en ons betoon af, hiermee onze 3 prioriteiten aangevend.

Op 1 Steensel weer een dorp fase 2/3, uit de A-investeringen, Dit is de eerste keer dat deze investering ook gedekt wordt in de begroting, voorheen was het wel aangekondigd, maar was het budget nog niet gedekt. Nu dat de nieuwe N69 gereed is en doorgaand verkeer altijd een comfortabele alternatieve route heeft met gebruik making van de snelwegaansluiting Silverackers (met c-k) bij Oeienbosch, nu kan de Eindhovenseweg in Steensel op de schop.

Op 2 en drie, al aangekondigd door onze openingstitel:

2 Hart van Steensel (onder C), de aankoop van de kerk in Steensel, de verbouwing tot gemeenschapshuis en later het toevoegen van diverse woningen door de ontwikkeling van het huidige terrein van de Höllekes.

3 **Zwembad Eersel** (onder B), maar deze staat in de exploitatie, voor ons moet deze net zoals Steensel een dorp en het Hart van Steensel met de Brutomethode via de AR lopen om zo de exploitatie te ontlasten.

Waarom nu **Hart van Steensel** en **het Zwembad** in **Eersel**.

Het zwembad hoeft echt voor niemand een verrassing te zijn. Dit was het speerpunt van het begrotingsamendement voor de begroting 2020 in November 2019. Ook hadden we al 1.9 M hiervoor opzij gelegd. Nu nog de resterende 4,5 M, een bedrag dat wij liever niet via de exploitatie zien lopen omdat dit een forse impact heeft die door de coalitiepartijen wordt genegeerd.

Het Hart van Steensel, Steensel heeft in de afgelopen 15 jaar nooit overvraagd bij de **Dorpsontwikkelingsplannen**, en heeft uitermate geduld getoond bij alle plannen rondom de Eindhovenseweg. Doordat de nieuwe N69 maar niet opschoot werd het geduld eindeloos op de proef gesteld. Nu de nieuwe N69 is geopend en de start van de verbouwing van de Eindhovenseweg in zicht is, is het nu voor de CDA fractie ook het moment gekomen om door te pakken met het inrichten van het kerkplein als het centrum van Steensel en het inrichten van de kerk als het gemeenschapshuis van Steensel.

Om even de laatste woorden uit het coalitieakkoord te citeren:

De coalitie heeft als uitgangspunt een sluitende eerste jaarschijf en spant zich maximaal in om ook de laatste jaarschijf sluitend te maken.

Onze fractie heeft in de VJN aangegeven dat met onze voorstellen ook de laatste jaarschijf sluitend is. Hiervan afwijken door de coalitie zou kunnen betekenen:

- a. dat de coalitie zich niet wil houden aan haar eigen akkoord en haar enige genoemde doel op financieel gebied
- b. dat de coalitie de problemen voor zich uitschuift en de volgende raad mag het oplossen en
- c. "zich maximaal inspannen" met deze coalitie met een korreltje zout moet worden genomen.

We spraken toen de hoop uit dat de andere fracties zich financieel verantwoordelijk zouden gedragen. Daarvan is niets gebleken.

We begrijpen de coalitie wel, volgend voorjaar is het verkiezingen voor de gemeenteraad dus nu komt Sinterklaas.

Het college had duidelijk aangegeven dat deze Voorjaarsnota het volledige buffet weergeeft aan investeringen waaruit deze raad mag, of beter gezegd moet kiezen. Door nu alles te kiezen laten de coalitiepartijen minachting zien voor de toekomstige coalitie, wellicht ook angst daarvoor en vooral een hele dure verkiezingsstunt, op kosten van de inwoners van de gemeente.

Omdat de coalitiepartijen zich gedragen als Sinterklaas en zelfs nog voor na de verkiezingen kadootjes gaan geven aan onze inwoners, gaat de meerjarenbegroting in de soep lopen. Het meerjarig perspectief laat een fors negatief resultaat zien, wat nog beperkt is omdat de stelpost van het gemeentefonds maar gedeeltelijk vertaald is, het kan dus nog veel erger uitpakken.

Ondertussen blijft de coalitie strooien met lekkers, zoals een onderzoek naar het gratis maken van de gemeentelijke accommodaties. Daarvoor is wel nodig dat de burger op deze partijen stemt. Als die stem eenmaal binnen is zal later blijken dat alle bestedingsruimte door de coalitie al is vergeven en dit alleen kan worden gerealiseerd met een OZB verhoging. Oftewel een sigaar uit eigen doos.

Dan hebben we het nog maar niet over de beloften van een geluidswal met zonnepanelen. Terwijl ingenieursbureau's aangeven dat je dan pakweg 100 km snelweg nodig hebt en de kosten duurder uitvallen dan bij een zonneweide, blijft de coalitie hier angstvallig aan vasthouden. Eerst moeten die stemmen binnen zijn, dan pas volgt het gesprek dat dit project niet levensvatbaar is.

Daarmee eindigt de korte bloemlezing uit ons betoog van de VJN.

Dan een paar actuele zaken, omdat de begroting nu eenmaal over alles gaat en je van tevoren niet weet waar "alles" ieder jaar op uitdraait.

Het verkiezingsprogramma van ESA uit 2018 meldt over de begroting:

"Eersel samen Anders is van mening en hecht er veel waarde aan, dat de begroting evenwichtig, inzichtelijk en sluitend moet zijn opgebouwd en dat er prioriteiten gesteld worden aan de investeringen". Einde citaat.

Uit het voorgaande mag duidelijk zijn dat de begroting niet sluitend is en dat er geen prioriteiten worden gesteld door ESA.

Als alles belangrijk is, is niets belangrijk.

Voorzitter,

We hebben vorige week een spreker gehad van een **marktpartij die zonnepanelen wil leggen in Wintelre-Noord**. Laat dit nou precies binnen de kaders van het door de coalitie vastgestelde energie beleid zijn. Hoe mooi kan het zijn als de markt het vriendelijke duwen, ook wel 'nudging' genoemd, van de Gemeente Eersel omarmt en met een voorstel komt dat perfect past in dit indertijd zwaar geamendeerde beleid, waar toen de coalitiepartijen volledig achterstonden en die vervelende oppositiepartijen best wel minder. Het college is hierin wat behoedzamer dan de raad. Mijn collega mevrouw Tinnemans zal hiervoor een amendement indienen.

Op een ander "Gratis" punt, het gratis maken van **de gemeentelijke accommodaties**, lijkt het dat we onze mening moeten bijstellen. Waar onze fractie dit college eerder als een VVD-college betitelde, door ESA toen bestreden, omdat de VVD-wethouder alle invloedrijke portefeuilles naar zich toe had getrokken, zien we op het punt van het gratis maken van de gemeentelijke accommodaties een kniebuiging van de VVD naar ESA. In het verkiezingsprogramma van de VVD stond namelijk duidelijk:

Aan de gebruikers (zowel clubs als individueel) van sportvoorzieningen wordt een wezenlijke bijdrage in de kosten gevraagd" (In de financiële literatuur is wezenlijk tussen 10-30%).

Dan de spreker van het **Busseltje** in de vergadering van afgelopen 19 oktober over het leerlingen vervoer naar de sporthal de Kraanvogel.

Wij vonden het beschamend hoe het college zich eronderuit probeerde te wringen met verwijzingen dat er geen geld was in de begroting. Een begroting die ALLE A/B/C wensen inwilligt en niets heeft uitgesloten. Uit de bespreking bleek duidelijk dat t Busseltje de enige basisschool is in onze gemeente die geen sporthal naast de school had staan waardoor enige

angst voor precedent-werking bij voorbaat kan worden uitgesloten. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van de scholen - en daarvan afgeleid - ook van de sportvoorzieningen die door de scholen wordt gebruikt. Als de gemeente met goede argumentatie ervoor kiest om geen sporthal naast het Busseltje te parkeren (daar is de buurt overigens wel dankbaar voor) volgt na A ook B dat het vervoer dan voor rekening van de gemeente komt. Dit was immers geen keuze van de school.

Nu bleek de vergoeding die het Busseltje ontving voor het realiseren van het leerlingen vervoer nog gebaseerd te zijn op de Groene Klapper (daar is ie weer). Tal van bezuinigingen uit de Groene Klapper zijn in de jaren daarna teruggedraaid. Onze fractie heeft enige jaren geleden zelfs gevraagd om een overzicht van uitgaven die de bezuinigingen van de Groene Klapper ongedaan maakten, maar uit de ambtelijke organisatie kwam het bericht dat dat onbegonnen werk was. Laten we het erop houden dat het een uitzondering is dat begrotingsposten nog zijn gebaseerd op de groene klapper. Voor groen en toerisme zijn de begrotingsbedragen ten opzichte van de groene klapper geëxplodeerd en voor Leerlingenvervoer houden we star vast aan de situatie van 2014. 't Busseltje is, tegen alle verwachtingen in, stevig gegroeid, en loopt ook nog het risico dat ze met minder groepen van de voorzieningen van de Groote Aard gebruik kunnen maken. We hebben na de inspraak aangedrongen op een toezegging dat het college er met 't Busseltje samen uit zou komen, vóór de begrotingsbehandeling. We zijn daarom ontstemd dat nu bij de toezegging wordt toegevoegd dat de deadline 01-01-2022 is, zodat wij de begroting niet meer zouden kunnen amenderen. Vanmiddag is er een overleg geweest vanuit het ambtelijk apparaat met 't Busseltje. Daaruit is nog geen concreet voorstel gekomen dat wordt ondersteund door het college. Niet omdat het college daar voor of tegen is maar omdat dit overleg zo laat is gepland dat wij niet de uiteindelijke uitkomst kunnen meenemen in onze overwegingen. **Daarom de vraag aan het college (onze eerste vraag) Hoe kan deze raad-** als er geen overeenstemming is met het Busseltje - alsnog budget in 2022 alloceren voor het toegenomen leerlingenvervoer. Nu amenderen bij de begroting is voor de raad het eenvoudigst en we zitten niet te wachten op een omvangrijke complexe procedure als het nu eenvoudig kan. Afhankelijk van het antwoord van het college zullen we komende donderdag al dan niet een amendement indienen om dit technisch mogelijk te maken. Daarbij denken wij aan een amendement om een budget van 30 K in de begroting 2022 op te nemen voor het jaar 2022 voor de toegenomen Leerlingenvervoer kosten.

Voorzitter, het moge duidelijk zijn, door te gaan voor "Alles" maakt de coalitie geen afweging, geen prioritering. Dat zien we terug aan het tempo omtrent de energiereductie, het tempo rondom het nieuwe zwembad of het tempo rondom de fietsvoorziening bij de Urnenweg.

Ook zijn er nog een paar kleine bedragen die gelukkig nog niet becijferd zijn. De Kringloopwinkel is dan nog misschien het kleinste, de "gratis gemeentelijke accommodaties" en als klapper (helaas niet groen) de geluidswal met zonnepanelen oftewel Luchtkasteel 2.0.

Een tweede bloemlezing, een artikel uit Trouw van 16 Oktober 2021
(Hans de Bruijn)

Niemand kan tegen 'ambitieuze investeringen' zijn

Een politicus behoort ambitieus te zijn. Als je geen ambities hebt om Nederland beter en mooier te maken, dan moet je niet de politiek in gaan. Een politicus moet willen investeren in Nederland. Kenmerkend voor een investering is immers dat de kosten ervan altijd ruimschoots worden terugverdiend.

‘Ambitieuus’ en ‘investering’ zijn voorbeelden van politieke feelgoodwoorden. En feelgoodwoorden zijn erg aantrekkelijk voor het politieke debat, je immuniseert jezelf er vaak mee voor kritiek. Als je pleit voor ‘ambitieuze investeringen’ kan niemand daartegen zijn. Tegelijk, feelgoodwoorden zijn zo aantrekkelijk, dat ze ook aan inflatie onderhevig zijn: ze worden gebruikt om foute praktijken goed te praten.

Je dient een wetsvoorstel in en je tegenstander komt met heel goede argumenten, die erop duiden dat de wet niet goed uitvoerbaar is. Je stelt een reorganisatie voor en je tegenstanders tonen aan dat die van z’n lang zal ze leven nooit zal slagen. Wat antwoord je? Zeg dat het een ambitieus wetsvoorstel is, een ambitieuze reorganisatie.

Ook een mooie zin: ‘Inderdaad, dit is een ambitieuze reorganisatie’. Je scoort in een zin drie punten.

1. Je zet je opponent weg als iemand die geen ambities heeft.
2. Dus hoeft je van die kritiek over uitvoerbaarheid niets aan te trekken.
3. Je verheft jezelf. Wie niet ambitieus is, ziet altijd alleen maar beren op de weg. Wie wel ambitieus is, ruimt beren uit de weg.

Tot zover het artikel uit Trouw over ambitie.

Wij zien bij de RES/Energiereductie een college die beren op de weg ziet als het concreet wordt in Wintelre-Noord

Wij zien een coalitie waarbij nog geen zonnepaneel ligt langs de snelweg

Wij zien een coalitie die selectief is in de ambities zonder daarvoor uit te komen. Wel meestemmen voor het nieuwe zwembad maar daarna al het andere voorrang geven.

Wij zien een coalitie die grote woorden als "Ambitie" gebruikt om te verhullen dat ze heel goed zijn in geld uitgeven, zelfs geld dat we nu nog niet hebben, maar op meerdere onderwerpen niet vooruit te branden zijn.

Voorzitter, ons betoog maakt een duidelijk onderscheid tussen de coalitiepartijen en het college. Wij hebben slechts een vraag gesteld aan het college:

Kan het college aangeven hoe de raad op een eenvoudige wijze budget voor 2022 kan alloceren

voor toegenomen leerlingenvervoer als we dit niet nu bij de begroting amenderen en er later geen overeenstemming blijkt.

Voorzitter, hoe onze fractie zal stemmen over de begroting zal afhangen of de coalitiepartijen zich in deze begrotingsraad zich financieel verantwoordelijk gaan gedragen.

Voorzitter, ik wil U vragen om mijn fractiegenoot mevrouw Tinnemans het woord te geven om ons amendement over de Zonneweide in te dienen en toe te lichten.

Dank u wel.